

Bản án số: 01/2023/HC-PT.

Ngày: 04/01/2023.

V/v: “*Khiếu kiện hành vi hành chính*”.

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH BẮC GIANG**

Thành phần hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán- chủ tọa phiên tòa: ông Nguyễn Hà Giang

Các thẩm phán: ông Hà Văn Nâu và ông Nguyễn Văn Ngữ.

Thư ký phiên tòa: bà Trần Thị Ngọc Anh - Thư ký Tòa án nhân dân tỉnh Bắc Giang.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Bắc Giang tham gia phiên tòa: ông Nhữ Đức Dũng - Kiểm sát viên.

Ngày 04 tháng 01 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Bắc Giang xét xử phúc thẩm công khai vụ án hành chính thụ lý số: 02/2022/TLPT-HC ngày 02/12/2022 về việc khiếu kiện hành vi hành chính do Bản án hành chính sơ thẩm số 01/2022/HC-ST ngày 30/9/2022 của Tòa án nhân dân huyện Yên Thế bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử số 06/2022/QĐXXST-HC ngày 15 tháng 12 năm 2022 và thông báo thay đổi thời gian mở phiên tòa số 194/TB-TA ngày 20/12/2022, giữa các đương sự:

Người khởi kiện: bà Đoàn Thị Kim, sinh năm 1944; Địa chỉ: tổ dân phố Tân Xuân, thị trấn Bó Hạ, huyện Yên Thế, tỉnh Bắc Giang (có mặt);

Người bị kiện: Chủ tịch UBND thị trấn Bó Hạ, huyện Yên Thế, tỉnh Bắc Giang - do ông Nguyễn Đoàn Khởi – Chức vụ: Phó chủ tịch UBND thị trấn Bó Hạ đại diện theo ủy quyền (theo văn bản ủy quyền ngày 12/9/2022) (có mặt).

Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan: ông Vũ Văn Phong, sinh năm 1966; Địa chỉ: tổ dân phố Đồng Quán, thị trấn Bó Hạ, huyện Yên Thế, tỉnh Bắc Giang (nguyên chủ tịch UBND xã Bó Hạ, huyện Yên Thế hiện là Bí thư Đảng ủy xã Đồng Vương, huyện Yên Thế) (có mặt);

NỘI DUNG VỤ ÁN

Theo Bản án hành chính sơ thẩm số 01/2022/HC-ST ngày 30/9/2022 của Tòa án nhân dân huyện Yên Thế, thì nội dung vụ án như sau:

Người khởi kiện - bà Đoàn Thị Kim trình bày: bà khởi kiện đối với hành vi hành chính của ông Vũ Văn Phong - nguyên Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã Bó Hạ, huyện Yên Thế về việc bị ông Phong thu hồi đất không đúng quy định và đã bán diện tích 670 m² đất lâm nghiệp tại thửa đất số 329, tờ bản đồ số 12; địa chỉ thửa đất tại: tổ dân phố Tân Xuân, thị trấn Bó Hạ, huyện Yên Thế của bà. Buộc ông Vũ

Văn Phong phải trả lại diện tích 670m² đất lâm nghiệp nói trên của bà Kim bị ông Phong thu hồi và bán cho người khác.

Căn cứ khởi kiện của bà Kim là: khu đất này do bà khai hoang năm 1982, đến năm 1987 thì được Nhà nước xác nhận, năm 1989 UBND xã Bồ Hạ giao khoán đất trồng cây lâm nghiệp diện tích là 966m² cho bà trong thời hạn 10 năm. Đến năm 2000 UBND xã Bồ Hạ đã bán thẳng cho bà thửa đất này với giá là 303.300đ (Ba trăm linh ba nghìn ba trăm đồng). Bà đã nộp thuế đất nêu trên từ năm 1994 đến nay (đổi với diện tích chưa bị thu hồi là 290m²).

Ngày 05/11/2012, UBND xã không có quyết định và giấy tờ gì nhưng đã vào gia đình bà thu hồi 470m² đất để xã bán đất và chặt các cây bạch đàn trên diện tích 470m² đất bị thu hồi và thanh toán trả tiền cây bạch đàn của bà và thông báo bán đất, bà có ký vào giấy tờ do xã đem đến nhưng chưa có quyết định thu hồi đất của UBND huyện, không có quyết định của xã, chỉ có cán bộ địa chính xã là ông Đào Đức Hải đến thông báo. Bà không thấy họp dân và niêm yết văn bản gì. Sau khi UBND xã thu hồi diện tích 470m² đất của bà đến năm 2017 vẫn chưa bán được thửa đất này, theo quy định của Nghị định số 17 năm 2006 của Chính phủ thì thửa đất này thuộc quyền sử dụng của bà. Đến năm 2019, UBND xã do ông Phong là Chủ tịch đại diện vào thu hồi thêm 200m², cả hai lần thu là 670m². Bà xác định việc thu hồi đất của bà là không vì mục đích gì, có tính chất cá nhân nhưng do có dấu của UBND xã và ông Phong là Chủ tịch UBND xã đã ký vào quyết định nên bà phải chấp hành, nhưng bà xác định việc thu hồi đất của bà là không đúng quy định.

Người bị kiện - chủ tịch UBND thị trấn Bồ Hạ trình bày: năm 2010 - 2012 UBND xã Bồ Hạ (nay là UBND thị trấn Bồ Hạ), huyện Yên Thế có chủ trương thu hồi đất để làm khu dân cư, có nghị quyết của Hội đồng nhân dân xã. Chủ tịch UBND xã Bồ Hạ lúc đó đã thực hiện theo đúng các chủ trương, quyết định của Nhà nước để thu hồi, giải phóng mặt bằng khu đất nêu trên. Ông Vũ Văn Phong thực hiện công việc là của tập thể, của UBND xã chứ không phải cá nhân ông Phong tự làm được. Việc bà Kim trình bày năm 2000 UBND xã Bồ Hạ đã bán thẳng cho bà thửa đất số 329, tờ bản đồ số 12; địa chỉ thửa đất tại: tổ dân phố Tân Xuân, thị trấn Bồ Hạ, huyện Yên Thế với giá là 303.300đ (Ba trăm linh ba nghìn ba trăm đồng) là không đúng, mà UBND xã Bồ Hạ thu tiền giao khoán đổi với bà Kim, nên hàng năm bà Kim vẫn đóng thuế đổi với diện tích đất nêu trên. Nay bà Kim yêu cầu Tòa án giải quyết xem xét về hành vi thu hồi đất của Chủ tịch UBND xã Bồ Hạ (nay là thị trấn Bồ Hạ) không đúng quy định, buộc ông Vũ Văn Phong (nguyên là chủ tịch UBND xã Bồ Hạ) phải trả lại diện tích 670m² đất lâm nghiệp tại thửa đất số 329, tờ bản đồ số 12; địa chỉ thửa đất tại: tổ dân phố Tân Xuân, thị trấn Bồ Hạ, huyện Yên Thế thì Chủ tịch UBND thị trấn Bồ Hạ không đồng ý với yêu cầu khởi kiện của bà Kim vì việc thu hồi đất đã được thực hiện theo đúng quy định.

Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan - ông Vũ Văn Phong trình bày: ông hiện không còn là chủ tịch UBND xã Bồ Hạ (nay là thị trấn Bồ Hạ) nữa. Việc thu hồi đất, giải phóng mặt bằng diện tích đất trên của bà Kim năm 2012 là theo Nghị quyết của Hội đồng nhân dân xã và có chủ trương của Nhà nước. Ông là Chủ tịch UBND xã Bồ Hạ lúc đó đã thực hiện theo đúng các chủ trương, quyết định của Nhà nước, các công việc thu hồi, giải phóng mặt bằng khu đất nêu trên là ông thực hiện công việc của tập thể, của UBND xã chứ không phải cá nhân ông. Việc thu hồi đất của gia đình bà Kim thì UBND xã Bồ Hạ chỉ có quyết định thu hồi 519m² (theo hồ

sơ của địa phương quản lý thì đó là đất công ích). UBND xã Bồ Hạ không thu hồi hai lần bằng 670m² đất như bà Kim trình bày. Nay bà Kim có đơn khởi kiện đối với ông về hành vi thu hồi đất không đúng quy định khi ông còn là Chủ tịch UBND xã Bồ Hạ và yêu cầu ông phải trả 670m² đất cho bà Kim, ông không nhất trí. Vì đó là ông thực hiện nhiệm vụ công, nhân danh Chủ tịch UBND xã và thay mặt UBND xã thực hiện nhiệm vụ chứ không phải nhân danh cá nhân ông. Khi thu hồi đất, UBND xã đã thành lập Tổ thu hồi đất giải phóng mặt bằng do ông Trịnh Tiến Vĩ - Phó chủ tịch UBND xã làm Tổ trưởng. Việc thu hồi, đền bù giải phóng mặt bằng khu đất tại tổ dân phố Tân Xuân, thị trấn Bồ Hạ trong đó có diện tích 519m² đất của bà Kim UBND xã đã thực hiện theo đúng quy định của Nhà nước. Nay ông không làm nhiệm vụ Chủ tịch UBND xã Bồ Hạ nữa, UBND xã Bồ Hạ và UBND thị trấn Bồ Hạ sáp nhập ngày 01/3/2020, ông đã bàn giao lại toàn bộ nhiệm vụ, trách nhiệm, nghĩa vụ cho Chủ tịch UBND thị trấn Bồ Hạ. Việc bà Kim xác định cá nhân ông thu hồi đất của bà để bán cho người khác là không đúng, cá nhân ông không có quyền thu hồi đất của ai.

Với nội dung trên, bản án hành chính sơ thẩm số 01/2022/HC-ST ngày 30/9/2022 của Tòa án nhân dân huyện Yên Thế đã căn cứ khoản 1 Điều 30, khoản 1 Điều 31, điểm a khoản 2 Điều 193, Điều 204, Điều 206 và khoản 1 Điều 348 của Luật tố tụng hành chính; điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, xử: Bác yêu cầu khởi kiện của bà Đoàn Thị Kim về việc yêu cầu Tòa án xem xét đối với hành vi hành chính của Chủ tịch Ủy ban nhân dân thị trấn Bồ Hạ (trước đây là xã Bồ Hạ), huyện Yên Thế về việc thu hồi diện tích 519m² đất lâm nghiệp tại thửa đất số 329, tờ bản đồ số 12; địa chỉ thửa đất tại: tổ dân phố Tân Xuân, thị trấn Bồ Hạ, huyện Yên Thế không đúng quy định; Bác yêu cầu khởi kiện bà Đoàn Thị Kim về việc yêu cầu Tòa án giải quyết buộc Chủ tịch UBND nhân dân thị trấn Bồ Hạ phải trả lại diện tích 670m² đất lâm nghiệp tại thửa đất số 329, tờ bản đồ số 12; địa chỉ thửa đất tại: Tổ dân phố Tân Xuân, thị trấn Bồ Hạ, huyện Yên Thế của bà Kim bị thu hồi và bán cho người khác.

Ngoài ra bản án sơ thẩm còn tuyên về án phí, quyền kháng cáo của các đương sự.

Ngày 04/10/2022, bà Đoàn Thị Kim kháng cáo bản án với nội dung yêu cầu hủy bản án hành chính sơ thẩm số 01/2022/HC-ST ngày 30/9/2022 của Tòa án nhân dân huyện Yên Thế; đề nghị công nhận diện tích đất bị thu hồi của bà là đất lâm nghiệp không phải đất công ích và buộc ông Phòng trả lại đất đã thu hồi cho bà.

Tại phiên tòa phúc thẩm, Người khởi kiện vẫn giữ nguyên yêu cầu khởi kiện và yêu cầu kháng cáo. Các đương sự không thống nhất được với nhau về việc giải quyết vụ án.

Bà Kim trình bày: sau khi được HĐXX giải thích, bà Kim thấy án sơ thẩm xác định người bị kiện là Chủ tịch UBND thị trấn Bồ Hạ là đúng. Bà Kim ý kiến chủ tịch UBND xã Bồ Hạ (nay là thị trấn Bồ Hạ) đã thực hiện thu hồi diện tích đất trên của bà không đúng quy định nên bà yêu cầu tuyên bố hành vi thu hồi đất của trên của Chủ tịch UBND thị trấn Bồ Hạ là trái pháp luật và yêu cầu trả lại bà diện tích đất đã bị thu hồi.

Đại diện theo ủy quyền của người bị kiện trình bày: các yêu cầu kháng cáo của bà Kim không có căn cứ nên Chủ tịch UBND thị trấn Bó Hạ không đồng ý. Đề nghị HĐXX giữ nguyên bản án hành chính sơ thẩm.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan trình bày: ông không nhất trí với các yêu cầu khởi kiện cũng như yêu cầu kháng cáo của bà Kim, đề nghị HĐXX giữ nguyên bản án sơ thẩm.

Tham gia phiên tòa, đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Bắc Giang phát biểu ý kiến: Quá trình giải quyết vụ án từ khi thụ lý đến khi mở phiên tòa Thẩm phán đã ghi không đúng đối tượng khởi kiện (ghi nhầm từ khởi kiện hành vi hành chính thành khởi kiện quyết định hành chính) là vi phạm. Tại phiên tòa, Thư ký, Hội đồng xét xử (HĐXX) đã thực hiện đúng, đủ quy định của Luật tố tụng hành chính. Sau khi xem xét yêu cầu kháng cáo của bà Đoàn Thị Kim, đại diện Viện kiểm sát đề nghị HĐXX phúc thẩm: căn cứ vào khoản 1 Điều 241 của Luật TTHC, bác toàn bộ nội dung kháng cáo của bà Kim, giữ nguyên bản án sơ thẩm. Bà Kim được miễn toàn bộ án phí hành chính phúc thẩm.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu có trong hồ sơ vụ án được thẩm tra tại phiên tòa và căn cứ vào kết quả tranh luận tại phiên tòa, Hội đồng xét xử nhận định:

[1]. Xét nội dung vụ án và kháng cáo của người khởi kiện, HĐXX thấy rằng:

Về yêu cầu khởi kiện, bà Kim có hai yêu cầu khởi kiện đó là: Yêu cầu Tòa án tuyên hành vi thu hồi đất của gia đình bà của Chủ tịch UBND xã Bó Hạ (nay là thị trấn Bó Hạ) là trái pháp luật; Yêu cầu Chủ tịch UBND thị trấn Bó Hạ trả lại bà diện tích 670m² đất đã bị thu hồi không đúng pháp luật.

Quá trình giải quyết vụ án, Tòa án cấp sơ thẩm đã thụ lý cả hai yêu cầu này để xem xét giải quyết theo quy định của Luật tố tụng hành chính là vi phạm nghiêm trọng thủ tục tố tụng. Bởi lẽ:

[1.1]. Xét bà Kim yêu cầu ông Vũ Văn Phong (nguyên Chủ tịch UBND xã Bó Hạ) phải trả lại diện tích 670m² đất đã bị thu hồi không đúng pháp luật của bà Kim không thuộc đối tượng khởi kiện của vụ án hành chính theo quy định tại Điều 30 Luật tố tụng hành chính nên không thể thụ lý để xem xét, giải quyết trong vụ án hành chính này. Vì vậy, Tòa án cấp sơ thẩm cần giải thích cho đương sự để họ xác định lại yêu cầu khởi kiện, nếu bà Kim vẫn giữ nguyên yêu cầu thì cần đình chỉ yêu cầu này vì không thuộc đối tượng khởi kiện vụ án hành chính (nếu đã thụ lý) hoặc trả lại đơn khởi kiện cùng tài liệu, chứng cứ kèm theo nếu bà Kim không sửa đổi, bổ sung đơn khởi kiện (nếu đã ban hành Thông báo sửa đổi, bổ sung đơn khởi kiện).

[1.2]. Xét các Quyết định hành chính có liên quan đến hành vi hành chính bị kiện làm căn cứ để Tòa án cấp sơ thẩm xác định thời hiệu khởi kiện gồm: Quyết định thu hồi đất, chuyển mục đích sử dụng đất số 1742/QĐ-UBND ngày 19/12/2012 của UBND huyện Yên Thế, Quyết định phê duyệt phương án bồi

thường, đền bù, giải phóng mặt bằng số 4293/QĐ-UBND ngày 25/12/2012; Quyết định giải quyết khiếu nại lần đầu số 2908/QĐ-UBND ngày 16/7/2020 của Chủ tịch UBND huyện Yên Thế và Quyết định giải quyết khiếu nại lần 2 số 253/QĐ-UBND ngày 03/02/2021 của Chủ tịch UBND tỉnh Bắc Giang là các quyết định có liên quan trực tiếp đến diện tích 519m² đất của bà Kim bị thu hồi và Chủ tịch UBND xã Bó Hạ (nay là thị trấn Bó Hạ) thực hiện hành vi hành chính để thực hiện Quyết định thu hồi đất số 1742 nêu trên nên cần phải được xem xét tính hợp pháp của các Quyết định này. Vì vậy cần phải đưa Chủ tịch UBND và UBND huyện Yên Thế, Chủ tịch UBND tỉnh Bắc Giang vào tham gia tố tụng với tư cách người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan nhằm đảm bảo quyền lợi của các đương sự và để giải quyết vụ án được khách quan, toàn diện và triệt để.

Tòa án cấp sơ thẩm chưa đưa những người này vào tham gia tố tụng trong vụ án để xem xét các Quyết định hành chính có liên quan theo quy định tại Điều 6 và điểm đ khoản 3 Điều 191 Luật tố tụng hành chính là vi phạm nghiêm trọng thủ tục tố tụng hành chính, ảnh hưởng nghiêm trọng đến quyền và lợi ích hợp pháp của những người này. Ngoài ra Tòa án cấp sơ thẩm cũng chưa xem xét đến quyền và lợi ích hợp pháp của các thành viên trong hộ gia đình bà Kim trong vụ án là chưa đảm bảo. Những vi phạm này cấp phúc thẩm không thể khắc phục được nên cần phải hủy Bản án sơ thẩm và giao vụ án cho Tòa án có thẩm quyền giải quyết lại vụ án theo quy định của pháp luật.

Như vậy kháng cáo của bà Kim và đề nghị của đại diện VKSND tỉnh Bắc Giang không có căn cứ chấp nhận.

[2]. Về án phí: do hủy bản án sơ thẩm nên án phí sẽ được xem xét khi Tòa án có thẩm quyền giải quyết lại vụ án.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ Điều 6, Điều 30, Điều 32, Điều 191, khoản 3 Điều 241 của Luật tố tụng hành chính. Xử:

1. Hủy bản án hành chính sơ thẩm số 01/2022/HC-ST ngày 30/9/2022 của Tòa án nhân dân huyện Yên Thế để giải quyết sơ thẩm lại vụ án theo đúng quy định của pháp luật.

2. Về án phí: sẽ được xem xét khi giải quyết sơ thẩm lại vụ án.

Nơi nhận:

- VKSND tỉnh Bắc Giang;
- Tòa án nhân dân huyện Yên Thế;
- Chi cục THADS huyện Yên Thế;
- Công thông tin điện tử TAND;
- Các đương sự;
- Lưu HS; VP.

TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa

Nguyễn Hà Giang